

MASZYNY I URZĄDZENIA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO OGÓLNEGO ZASTOSOWANIA	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-84
	Zbiorniki leżakowe bezcisnieniowe	2533-01
	Wymagania i badania	Zamiast BN-73/2533-01
		Grupa katalogowa 0470

1. WSTĘP

Przedmiotem normy są wymagania i badania dotyczące zbiorników leżakowych bezcisnieniowych stosowanych w przemyśle spożywczym.

2. WYMAGANIA

2.1. Wymiary — wg dokumentacji technicznej.

2.2. Tolerancje wykonania zbiorników

2.2.1. Dopuszczalna odchyłka średnicy części cylindrycznej nie powinna przekraczać $\pm 1\%$.

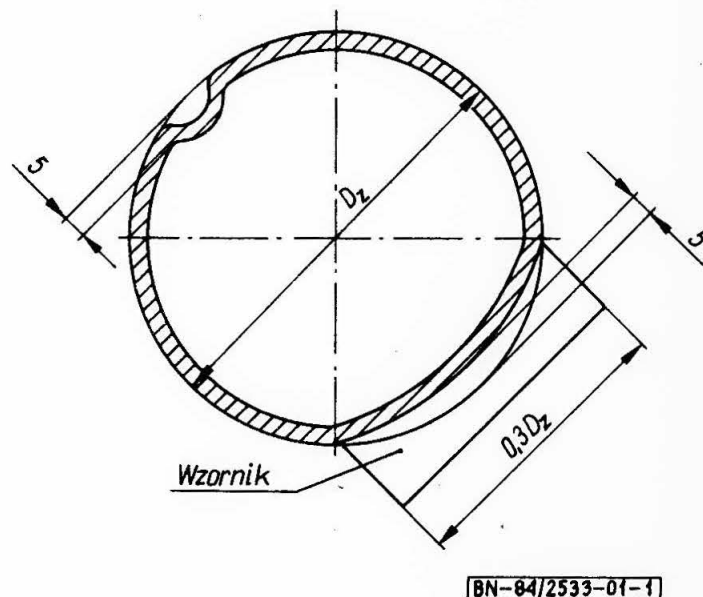
2.2.2. Odchyłka okrągłości części cylindrycznej mierzona wzornikiem o długości $0,3D_z$ nie powinna przekraczać wartości podanej na rys. 1.

2.2.3. Głębokość lokalnych wklęśnięć nie powinna przekraczać wartości podanej na rys. 1.

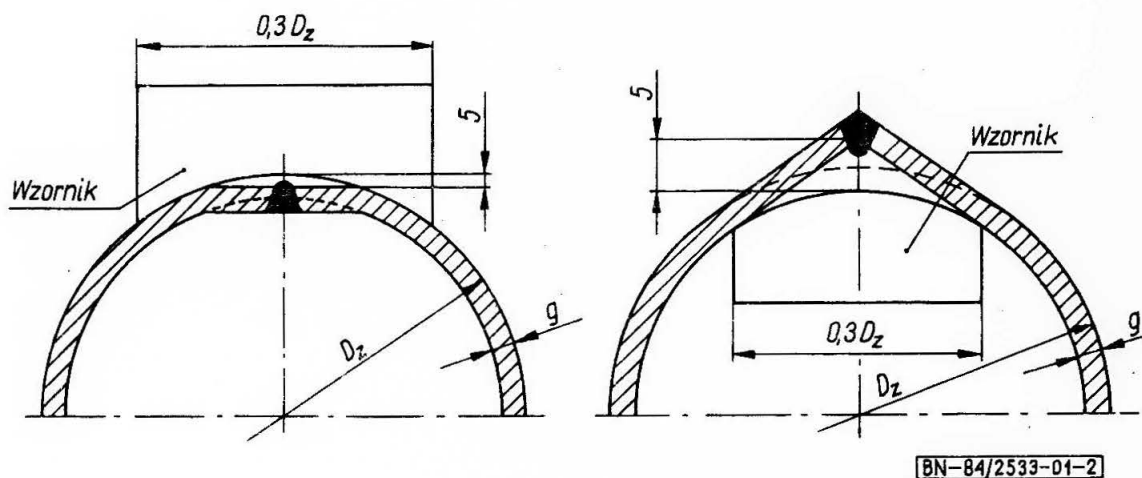
2.2.4. Odchyłka okrągłości krawędzi blach w miejscu złącza wzdłużnego mierzona za pomocą wzornika o długości $0,3D_z$ nie powinna przekraczać wartości podanej na rys. 2.

2.2.5. Odchyłka walcowości części cylindrycznej mierzona na odcinku elementarnym długości 1000 mm i na całej długości zbiornika nie powinna przekraczać wartości podanych na rys. 3.

2.2.6. Odchyłki wymiarów nietolerowanych — wg szeregu zgrubnego wg PN-78/M-02139 i BN-84/2405-01.

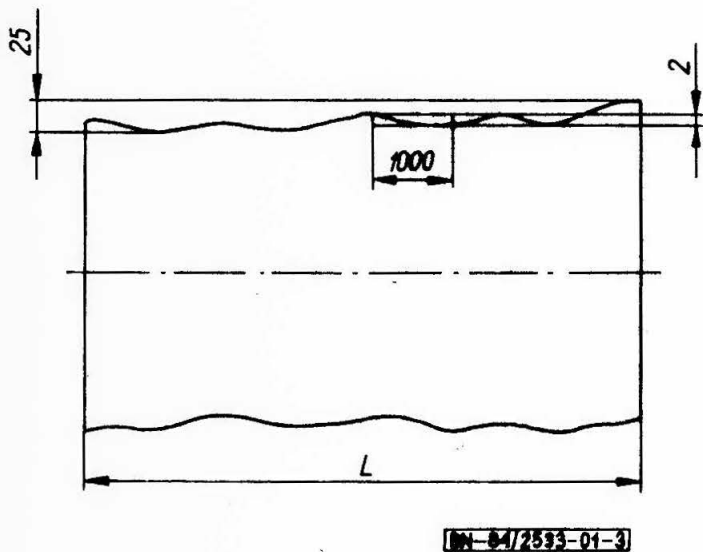

Rys. 1

Rys. 2

Zgłoszona przez Instytut Maszyn Spożywczych
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Maszyn Spożywczych dnia 30 listopada 1984 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1985 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 2/1985 poz. 3)

Rys. 3

2.3. Materiał — wg PN-72/H-84018, PN-72/H-84020, PN-71/H-86020 i BN-80/2402-01.

Elementy handlowe jak armatura, części złączne itp., powinny być zgodne z normami przedmiotowymi lub świadectwami wytwórcy.

Podstawowe materiały lakiernicze powinny mieć świadectwa gwarancyjne wytwórcy i mogą być użyte jedynie w okresie gwarancji.

2.4. Powierzchnie. Występujące na powierzchniach blach zbiornika wykonanego ze stali kwasoodpornych rysy, zawalcowania oraz wżery powinny się mieścić w granicach dopuszczalnych ujemnych odchyłek grubości blach.

Powierzchnie zewnętrzne zaworów, kurków oraz wszystkie powierzchnie zewnętrznych i wewnętrznych spoin wykonanych ze stali kwasoodpornych powinny być polerowane.

2.5. Połączenia spawane. Dopuszczalne wady spoin — wg BN-74/1904-05 p. 2.2.3.

2.6. Szczelność. Zbiornik oraz jego osprzęt (głowice, zawory, itp.), powinny być szczelne.

2.7. Powłoki ochronne. Pokrycia malarskie powinny być typu II i 2 klasy staranności wykonania (KSW) wg PN-79/H-97070.

Powłoki ochronne elementów złącznych powinny być wykonane zgodnie z normami przedmiotowymi na te elementy.

2.8. Cechowanie. Na zbiorniku, w miejscu wskazanym w dokumentacji konstrukcyjnej, powinna być umocowana w sposób trwały tabliczka znamionowa wg BN-74/2406-01, zawierająca co najmniej następujące dane:

- nazwę lub znak wytwórcy,
- typ zbiornika,
- numer fabryczny,
- rok budowy,
- masę w kg,
- pojemność nominalną,
- znak kontroli jakości,
- napis „Made in Poland“ dla urządzeń przeznaczonych na eksport.

3. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

3.1. Opakowanie. Osprzęt zbiornika powinien być pakowany w skrzynię wg PN-73/D-79604 oznakowane wg PN-76/O-79252.

3.2. Przechowywanie zbiorników może odbywać się na wolnym powietrzu, lecz właz zbiornika powinien być szczelnie zamknięty, a wszystkie króćce po zdemontowaniu zaślepione. Elementy z gwintem zewnętrznym powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniem. Na czas przechowywania i transportu należy całą armaturę oraz elementy nie przyspawane zdemontować i zapakować do skrzyni. Elementy obrobione nie malowane lub nie wykonane ze stali kwasoodpornej powinny być zabezpieczone przed korozją środkami ochrony czasowej wg PN-80/H-97080/03.

3.3. Transport. Na czas transportu zbiornik należy umieścić na płozach w pozycji poziomej i unieruchomić. Elementy z gwintem zewnętrznym powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniem. Trasa oraz środki transportu powinny być uzgodnione z odbiorcą.

4. BADANIA

4.1. Program badań — wg tablicy.

Lp.	Rodzaj badań	Wymagania wg	Opis badań wg
1	Oględziny zewnętrzne	2.8	4.3.1
2	Sprawdzenie wymiarów	2.1, 2.2	4.3.2
3	Sprawdzenie materiałów	2.3	4.3.3
4	Sprawdzenie powierzchni	2.4	4.3.4
5	Sprawdzenie połączeń spawanych	2.5	4.3.5
6	Sprawdzenie szczelności	2.6	4.3.6
7	Sprawdzenie powłok ochronnych	2.7	4.3.7

4.2. Przygotowanie do badań. Do badań należy przedstawić każdy zbiornik w partii, kompletnie zmontowany łącznie z następującymi dokumentami:

- zamówieniem odbiorcy,
- normą BN-84/2533-01,
- dokumentacją konstrukcyjną i technologiczną,
- świadectwem gwarancyjnym materiałów i podzespołów,
- świadectwem zakładowej kontroli jakości międzyoperacyjnej.

4.3. Opis badań

4.3.1. Oględziny zewnętrzne należy przeprowadzić nieuzbrojonym okiem.

4.3.2. Sprawdzenie wymiarów należy przeprowadzić przyrządami pomiarowymi zapewniającymi wymaganą dokładność pomiaru.

4.3.3. Sprawdzenie materiałów należy przeprowadzić przez porównanie dokumentów materiałowych z dokumentacją techniczną.

4.3.4. Sprawdzenie powierzchni należy przeprowadzić przez oględziny nieuzbrojonym okiem oraz za pomocą przyrządów pomiarowych.

4.3.5. Sprawdzenie połączeń spawanych należy przeprowadzić wg BN-74/1904-05 p. 3.4.2 i 3.4.3.

4.3.6. Sprawdzenie szczelności należy przeprowadzić jedną z następujących metod:

— badaniem radiograficznym wg BN-74/1904-05 p. 3.4.6,

— za pomocą próby wodnej wg BN-74/1904-05 p. 3.4.4,

— metodą kreda-nafta polegającą na pomalowaniu wewnątrz szwów kredą rozwodnioną, a następnie po wyschnięciu, spryskaniu szwów od zewnątrz naftą; po upływie 1 h należy przeprowadzić dokładny przegląd spoin; zbiornik należy uznać za szczelny, jeżeli nie stwierdzi się ani jednej plamki nafty na wewnętrznej stronie spoiny.

Szczelność osprzętu zbiornika, tj. zaworów, kurków, głowic, należy sprawdzać za pomocą próby wodnej.

4.3.7. Sprawdzenie powłok ochronnych należy przeprowadzić wg PN-79/H-97070.

4.4. Ocena wyników badań. Zbiornik należy uznać za dobry, jeżeli wszystkie badania wg 4.1 dadzą wynik pozytywny.

4.5. Zaświadczenie wytwórcy o zgodności wyrobu z wymaganiami normy. Na żądanie zamawiającego, podane w zamówieniu, wytwórca powinien wystawić zaświadczenie łącznie z wynikami badań, stwierdzających zgodność wykonania zbiornika z wymaganiami normy.

5. POSTĘPOWANIE Z WYROBEM NIEZGODNYM Z NORMĄ

Zbiornik nie spełniający choćby jednego z wymagań określonych normą, wytwórca ma prawo poprawić i przedstawić do badań powtórnych. Zakres powtórnych badań powinien obejmować tylko badania, których wyniki były ujemne oraz te badania, które na skutek usunięcia wad mogą mieć wpływ na jakość wyrobu.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Maszyn Spożywczych, Warszawa.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-73/2533-01

a) zmieniono szereg odchyłek wymiarów nietolerowanych z bardzo zgrubnych na zgrubne,

b) określono liczbowo dopuszczalne odchyłki okrągłości i walowości, dopuszczalne wady połączeń spawanych, typy i klasę wykonania powłok malarskich,

c) wprowadzono radiograficzne sprawdzanie szczelności zbiornika.

3. Normy związane

PN-73/D-79604 Skrzynie drewniane o masie zawartości od 151 do 1000 kg. Wspólne wymagania i badania

PN-72/H-84018 Stal niskostopowa o podwyższonej wytrzymałości. Gatunki

PN-71/H-86020 Stal odporna na korozję (nierdzewna i kwasoodporna). Gatunki

PN-72/H-84020 Stal węglowa konstrukcyjna zwykłej jakości ogólnego przeznaczenia. Gatunki

PN-79/H-97070 Ochrona przed korozją. Pokrycia lakierowe. Wytoczne ogólne

PN-80/H-97080/03 Ochrona czasowa. Środki konserwacyjne

PN-78/M-02139 Odchyłki wymiarów nietolerowanych

PN-76/O-79252 Transportowe jednostki opakowaniowe. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

BN-74/1904-05 Połączenia spawane. Wymagania i badania

BN-80/2402-01 Wybór gatunków i wymiarów stalowych wyrobów hutniczych

BN-84/2405-01 Odchyłki wymiarów nietolerowanych powyżej 10000 do 20000 mm

BN-76/2406-01 Tabliczki znamionowe

4. Autorzy projektu normy — Józef Newelski — Instytut Maszyn Spożywczych, mgr inż. Andrzej Nowicki, inż. Mariusz Łukasik — Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Aparatury Mleczarskiej, Warszawa.